

**VVC - standpunt
ten aanzien van het ontwerp van decreet houdende flankerende maatregelen ter
bevordering van de participatie aan cultuur, jeugdwerk en sport.**

Algemene bedenkingen

De bevordering van de cultuurparticipatie is één de kernopdrachten van de cultuur – en gemeenschapscentra. Het is dan ook vanzelfsprekend dat we elk initiatief, dat kan bijdragen om deze kernopdracht te realiseren, toejuichen. De positieve en uitdagende formulering van de doelstellingen en de uitgangspunten in de memorie van toelichting kunnen we alleen maar mee onderschrijven.

We stellen vast dat het participatiedecreet een aantal bestaande organisaties en subsidiereglementen een decretale basis geeft door ze in dit decreet te integreren. Op zich is dit een positieve zaak in het kader van een meer transparant beleid. We hopen dat de beoogde organisaties vanuit hun structurele inbedding in dit decreet ook zullen instaan voor een goede ondersteuning van de cultuur – en gemeenschapscentra.

De invalshoek van het decreet om zich te beperken tot flankerende maatregelen heeft wel tot gevolg dat de regulier gesubsidieerde culturele actoren in de meest ruime zin van het woord niet in beeld komen. En dat is geen goede zaak. Men had hier beter gekozen van een geïntegreerde en transversale benadering. Dit zou ook duidelijker maken dat de initiatieven die via dit decreet betoelaagd worden, ondersteunend en aanvullend werken voor die vele culturele actoren tot wiens kernopdracht het bevorderen van de cultuurparticipatie behoort.

Bedenkingen vanuit de werksoort cultuur – en gemeenschapscentra

Gemeenschapscentra

Niet alle gemeenschapscentra komen in aanmerking

In de ontwerp teksten wordt regelmatig verwezen naar de gemeenschapscentra zoals bedoeld in artikel 2, 3° van het decreet lokaal cultuurbeleid. Deze verwijzing heeft als gevolg dat de Brusselse gemeenschapscentra en de gemeenschapscentra uit de Rand zijn uitgesloten uit dit decreet, zelfs voor die bepalingen waar zij vroeger sterk in participeerden: het aanbod culturele manifestaties. Dit kan toch niet de bedoeling zijn. Twee argumenten worden aangevoerd om deze gemeenschapscentra te weren: zij worden niet door de gemeente beheerd en ze hebben een andere regeling en financiering vanuit de Vlaamse overheid. Indien dit de criteria zijn om in aanmerking te komen voor subsidies in het kader van dit decreet, dan komen ook veel andere organisaties niet in aanmerking.

Beperkende maatregel voor de gemeenschapscentra die wel in aanmerking komen

In het bijstuuringsdecreet lokaal cultuurbeleid werden de projectsubsidies van de gemeenschapscentra geschrapt. In de vergadering van de Commissie Cultuur van 21 juni 2007 stelde de minister 'dat hij de gemeenschapscentra een plaats zal geven in het participatiedecreet. Het systeem van programmeringsondersteuning via de culturele manifestaties wordt uitgebreid en dynamischer. De gemeenschapscentra kunnen er gebruik van maken. Gemeenschapscentra kunnen ook manifestaties indienen die niet in het zogenaamde boek staan. De gemeenschapscentra krijgen ook een plaats in het hoofdstuk van de projecten ter bevordering van de participatie van kansengroepen. De gemeenschapscentra moeten daar een belangrijke rol vervullen. Op die manier kunnen ze zich voort profileren als voortrekkers van participatie. Bij toepassing van het participatiedecreet zal € 500.000 vrijgemaakt worden voor de gemeenschapscentra. Het is nu aan de gemeenschapscentra om projecten in te dienen.'

De gemeenschapscentra komen inderdaad op verschillende plaatsen aan bod in dit decreet, maar het belangrijkste artikel is Artikel 38 dat bepaalt dat de subsidies aan de gemeenschapscentra op basis van dit decreet maximaal € 500.000 bedragen. Hiermee maakt de minister zijn belofte waar die hij deed in de besprekingen van het decreet lokaal cultuurbeleid in het Vlaams Parlement op een wel zeer speciale manier. In plaats van de € 500.000 minimaal te garanderen, beperkt hij de gemeenschapscentra tot een maximaal bedrag. Terwijl de gemeenschapscentra tot op vandaag, naast de projectsubsidies nog beroep kunnen doen op andere reglementen die ook in het participatiedecreet zijn opgenomen, worden ze nu beperkt tot dat bedrag van de projectsubsidies voor alle mogelijkheden die in dit decreet zijn voorzien. Een kroniek van een aangekondigd verlies.

Voorstel van de VVC

Alle gemeenschapscentra (ook de Brusselse gemeenschapscentra en de gemeenschapscentra uit de Rand) kunnen verder beroep doen op de tussenkomsten in de uitkoopsom van het bijzonder culturaanbod. Daarnaast bedragen de subsidies voor al de gemeenschapscentra op basis van de andere mogelijkheden van dit decreet minimaal € 500.000.

In verhouding tot de andere bedragen die in dit decreet worden voorzien en in verhouding tot het belang van de gemeenschapscentra, gespreid over heel Vlaanderen en Brussel, zou een verdubbeling van dit bedrag (tot € 1.000.000) een echte stimulans zijn voor de werking van deze centra in het kader van het bevorderen van de cultuurparticipatie.

Als we even dieper ingaan op de verschillende onderdelen van het decreet komen we tot de volgende mogelijkheden, waarbij zich nog een aantal vragen ter verduidelijking stellen.

- Gemeenschapscentra kunnen gesubsidieerd worden voor projecten ter bevordering van de participatie van kansengroepen aan cultuur, jeugdwerk en sport (Hoofdstuk IV Afdeling II). Deze projecten richten zich op de kansengroepen. De kansengroep 'Gezinnen met kinderen' is wellicht een haalbare kaart. Maar deze projecten moeten wel een voorbeeld – of voorlopersfunctie hebben op het vlak van de methode, de communicatie, de netwerkvorming of het bereik van de doelgroep. Niet eenvoudig... Bovendien vraagt dit het indienen van projectdossiers zoals de minister zelf verwoordde in de Commissie Cultuur. In vergelijking met het systeem van de projectsubsidies kan je hier bezwaarlijk van een lastenvermindering spreken.
- Gemeenschapscentra kunnen betrokken worden bij de subsidiëring van lokale netwerken voor de bevordering van de vrijetijdsparticipatie van personen in armoede (Hoofdstuk IV Afdeling III). Dit maakt het mogelijk dat de betreffende doelgroep op een financieel laagdrempelige manier participeert aan de activiteiten van het gemeenschapscentrum.

Bij dit luik stellen zich heel wat vragen. Komt deze subsidiëring bovenop of in de plaats van de federale subsidie? De gemeente moet het dubbele inbrengen van de Vlaamse subsidie. Is deze inbreng de federale subsidie of is er een extra eigen inbreng van de gemeente? In het laatste geval wordt dit wel een zeer zware dobber voor kleine gemeenten.

- Lokale initiatiefnemers kunnen gratis een beroep doen op het vormingsaanbod uitgewerkt door verenigingen in het kader van een laagdrempelige educatie voor kansengroepen (Hoofdstuk IV Afdeling IV). Aangezien veel gemeenschapscentra heel wat aandacht besteden aan hun vormingsluik waarbij toegankelijkheid en laagdrempeligheid van het aanbod belangrijke voorwaarden zijn, zouden het logische afnemers zijn van dit aanbod. De VVC dringt er bij de Vlaamse regering dan ook op aan om alle gemeenschapscentra op te nemen in de lijst van lokale initiatiefnemers die in aanmerking komen.
- Gemeenschapscentra hebben recht op tussenkomsten in de uitkoopsommen van een bijzonder cultuuraanbod ten voordele van specifieke organisatoren (Hoofdstuk VI). Samen met 11 andere soorten organisaties kunnen gemeenschapscentra deze subsidies aanvragen. Zij krijgen zelfs een uitzondering in Artikel 25 § 5: ook voor groepen die niet in het geselecteerde aanbod zijn opgenomen, kunnen zij een tussenkomst krijgen. Komen alle voorstellingen uit de eigen programmering van de gemeenschapscentra dan aan bod? En wat als het budget dan niet volstaat: 'eerst vraagt, eerst krijgt'? Is er een percentage van tussenkomst? En kan dit percentage dan verlaagd worden?

Cultuurcentra

Cultuurcentra worden nergens rechtstreeks vermeld. Dit is logisch als we instappen in de filosofie van de flankerende maatregelen. Maar het doortrekken van die logica is toch wel te verregaand.

Als we dezelfde redenering doortrekken als bij de gemeenschapscentra dan zijn er de volgende mogelijkheden:

- Cultuurcentra kunnen betrokken worden bij de subsidiëring van lokale netwerken voor de bevordering van de vrijetijdsparticipatie van personen in armoede (Hoofdstuk IV Afdeling III). Dit maakt het mogelijk dat de betreffende doelgroep op een financieel laagdrempelige manier participeert aan de activiteiten van het cultuurcentrum. Hier stellen zich dezelfde vragen als die aan bod kwamen bij de gemeenschapscentra.
- Lokale initiatiefnemers kunnen gratis een beroep doen op het vormingsaanbod uitgewerkt door verenigingen in het kader van een laagdrempelige educatie voor kansengroepen (Hoofdstuk IV Afdeling IV). Aangezien veel cultuurcentra heel wat aandacht besteden aan hun vormingsluik waarbij toegankelijkheid en laagdrempeligheid van het aanbod belangrijke voorwaarden zijn, zouden het logische afnemers zijn van dit aanbod. De VVC dringt er bij de Vlaamse regering dan ook op aan om de cultuurcentra op te nemen in de lijst van lokale initiatiefnemers die in aanmerking komen.
- In het kader van de proeftuinen brede school kunnen sommige cultuurcentra projecten indienen. Indien het bestaande reglement behouden blijft gaat het over alle A – centra (behalve Strombeek en, Dilbeek), alle B – centra (behalve Bornem, Menen, Overijse en

Vilvoorde), één C – centrum, nl. Tienen. De VVC dringt echt aan om bij een wijziging van het reglement geen voorkeur meer te uiten voor bepaalde steden en gemeenten (en dus een beperking in te voeren) maar iedereen met een goed project in aanmerking te laten komen.

- In het kader van de ‘Cultuurstad van Vlaanderen’ kan het betrokken cultuurcentrum een belangrijke bijdrage leveren. Dit kan voor alle A – centra (behalve Strombeek en Dilbeek), alle B – centra (behalve Bornem, Menen, Overijse en Vilvoorde), voor één C – centrum, nl. Tienen. Dit biedt heel wat mogelijkheden voor de stedelijke gebieden. Maar het lijkt ons zinvol deze mogelijkheid niet te beperken. Misschien kan ook gedacht worden aan een Cultuurregio van Vlaanderen waarbij dan verschillende steden en gemeenten (ook kleinere) aandacht krijgen.

Zoals de tekst nu voorligt hebben de cultuurcentra (net als de bibliotheken) geen recht meer op tussenkomsten in de uitkoopsummen van een bijzonder cultuuraanbod ten voordele van specifieke organisatoren (Hoofdstuk VI), in tegenstelling tot de gemeenschapscentra. Is dit ook echt de bedoeling? Indien het antwoord op deze vraag positief is, is dit voor de VVC een brug te ver. We gaan er voorlopig van uit dat dit een vergetelheid is die spoedig zal rechtgezet worden.

Ze komen ook niet in aanmerking, in tegenstelling tot de gemeenschapscentra en alle mogelijke verenigingen zonder winstoogmerk, voor projecten ter bevordering van de participatie van kansengroepen aan cultuur, jeugdwerk en sport (Hoofdstuk IV Afdeling II). Ook hiervoor ontgaat ons elke motivering, tenzij dat dit een duidelijke illustratie is van het feit dat het hier enkel om flankerende maatregelen gaat waarvan de reguliere sectoren zijn uitgesloten.

Raad van bestuur VVC
5 september 2007